

## **Yttrande - Betänkandet Ökad tydlighet, stärkt samverkan – förutsättningar för framtidens utvecklingspolitik (SOU 2025-85)**

### **Sammanfattning**

Region Gävleborg välkomnar regeringens beslut att tillsätta en utredning av den regionala utvecklingspolitiken och landsbygdspolitiken samlat. Politikområdena tangerar varandra på flera sätt gällande mål och inriktning.

Region Gävleborg stödjer förtydligandet av civilsamhällets roll och potential att bidra i det regionala utvecklingsarbetet, samtidigt som kapaciteten hos civilsamhällets organisationer att delta kan vara en utmaning.

Region Gävleborg förordar en utvecklingspolitik som i ökad utsträckning beaktar det territoriella, som bidrar till att skapa ett sammanhållet Sverige genom att främja utveckling utifrån varje plats specifika förutsättningar. Region Gävleborg uppmuntrar därför utredningen att utforska hur det territoriella och rumsliga perspektivet kan stärkas och ytterligare synliggöras.

Region Gävleborg anser att en framgångsrik territoriell politik förutsätter en balans mellan olika sektors intressen och ett territoriellt synsätt som syftar till en helhetssyn. Politiken måste också beakta demokratiaspekten och hitta en balans mellan central styrning och regionalt självstyre.

Region Gävleborg delar utredningens slutsatser att ansvarsfördelningen mellan regionerna och länsstyrelserna måste bli tydligare för att undvika dubbelarbete och oklarheter.

### **Kommentarer**

#### **Ett eller två politikområden**

Region Gävleborg välkomnar regeringens beslut att tillsätta en utredning av den regionala utvecklingspolitiken och landsbygdspolitiken samlat. Politikområdena tangerar varandra på flera sätt gällande mål och inriktning. Delvis överlappande politikområden skapar en otydlighet såväl för de som arbetar med utvecklingsfrågor vid kommuner och regioner som för företag och organisationer som ska ta del av politikens insatser. Det kan understrykas att regionernas verksamhet redan idag hanterar frågor inom båda politikområdena och att landsbygdens utveckling är en integrerad del i det regionala utvecklingsarbetet. Som regionalt utvecklingsansvarig med uppdrag att samordna länet ser Region Gävleborg det som sin uppgift att samordna allt regionalt utvecklingsarbete, i städer, tätorter och landsbygger.

**Författningsförslaget**

Delbetänkandet innehåller ett konkret förslag. Det är ett förtydligande i 9 § i lagen (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar. Region Gävleborg stödjer förtydligandet av civilsamhällets roll och potential att bidra i det regionala utvecklingsarbetet, samtidigt som kapaciteten hos civilsamhällets organisationer att delta kan vara en utmaning. Därför ställer vi oss frågande till att ordet ”berörda” tagits bort i förslaget och vi föreslår att det läggs tillbaka. Med den ändringen innebär det här i sak ingen förändring. Samråd och samverkan med det civila samhällets berörda organisationer ingår redan idag som en naturlig del i regionens arbete.

**Territoriellt perspektiv**

Region Gävleborg förordar en utvecklingspolitik som i ökad utsträckning beaktar det territoriella, som bidrar till att skapa ett sammanhållet Sverige genom att främja utveckling utifrån varje plats specifika förutsättningar. För att åstadkomma detta krävs regional förankring och att hänsyn tas till olika geografiska förutsättningar. Det är viktigt att den framtida politiken beaktar demokratiaspekten och hittar en balans mellan central styrning och regionalt självstyre.

Region Gävleborg uppmuntrar utredningen att utforska hur det territoriella och rumsliga perspektivet kan stärkas och ytterligare synliggöras. Ansvaret för att platsspecifika förutsättningar och funktionella kopplingar, såväl inom som utanför länets gränser, redovisas i de regionala utvecklingsstrategierna bör förtydligas. Exempelvis kan kopplingar göras till regeringsuppdraget gällande myndighetsstöd om strategisk planering i det regionala utvecklingsarbetet (LI2024/01013).

En annan fråga som blir särskilt viktig att lösa för att åstadkomma en framgångsrik territoriell politik är balansen mellan olika sektors intressen och ett territoriellt synsätt som syftar till en helhetssyn. Det kommer att kräva en ökad medvetenhet och kunskap om territoriella perspektiv, särskilt inom nationella statliga myndigheter. Här behöver andra politikområden aktiveras att ta geografiska och kompensatoriska hänsyn för att bidra till målen för den territoriella utvecklingspolitiken.

Utveckling innebär oftast att hantera och lösa ut tvärsektoriella frågor. För att göra det krävs samverkan, ofta flerpartssamverkan, då insatser behöver göras inom flera olika verksamhetsområden och regelkomplex.

I delbetänkandet framhåller utredningen att staten och regionerna har ett delat ansvar för regional utvecklingspolitik. Som utredningen konstaterar saknas ofta en arena där genomförandet av ett läns regionala utvecklingsstrategi kan diskuteras med myndigheter, särskilt på strategisk nivå. Region Gävleborg vill i sammanhanget poängtera att även andra aktörer som exempelvis kommuner och näringsliv, har mandat över viktiga delar som har stor betydelse för den regionala utvecklingen. Genom att tillföra ett systemperspektiv med fokus på hur olika

sektorsperspektiv hänger ihop och på vilken samhällsnivå de olika frågorna hanteras kan utredningen bättre synliggöra de territoriella sambanden.

**Ansvarsfördelning**

För att lyckas med uppdraget är regionerna beroende av samverkan med såväl statliga myndigheter som kommunerna. Länsstyrelsen har en viktig roll i att samordna de statliga myndigheterna på regional nivå och därigenom bidra till ett helhetsperspektiv i regeringens styrning. Region Gävleborg delar utredningens slutsatser att ansvarsfördelningen mellan regionerna och länsstyrelserna måste bli tydligare för att undvika dubbelarbete och oklarheter.

**Verksamhetslogik – styrning och uppföljning**

Region Gävleborg betonar att politikens målsättningar behöver förtydligas och att en verksamhetslogik för politiken behöver tas fram, men vill varna för att alltför detaljerade målformuleringar kan begränsa lokala aktörers handlingsutrymme och innebära risk för ökad detaljstyrning.

Region Gävleborg vill särskilt tacka för en mycket bra process. Vi ser fram emot att bidra med inspel i utredningens fortsatta arbete.

Katrien Vanhaverbeke  
Regional utvecklingsdirektör

Ann-Christin Gagge  
Strateg regional utveckling